



160819

Handläggare: Marie-Louise Luther

Boverket

Att Stina Jonfjärd

Kopia till Olle Åberg

Remiss; förslag till Boverkets föreskrifter om stöd till renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden

Astma- och Allergiförbundet har tidigare (i maj 2016) skickat in skriftliga synpunkter om risker för negativ påverkan av inomhusmiljön vid energieffektivisering till Näringsdepartementet, men framför dessa synpunkter igen till förslaget om föreskrifter eftersom de inte beaktats i förordningen.

Generella synpunkter om energieffektiviseringsstödet:

En viktig förutsättning för stödet borde vara att åtgärder för energieffektivisering inte får ge en sämre inomhusmiljö i bostäderna. Vi anser att detta borde finnas med under "Förutsättningar för stöd" i förordningen och även redovisas i samband med i utvärderingen av projektet, exempelvis i energieffektiviseringsrapporten (6§ i förslaget till föreskrift).

I utsatta områden finns redan idag ofta problem med både trångboddhet och dålig inomhusmiljö. För mer information se rapport från ALPIN-projektet 1) Att då göra energieffektiviserande åtgärder som kan medföra sämre ventilation och ökad risk för fuktskador kan även öka risken för astma, luftvägsbesvär och allergi hos de boende. Det krävs kunskap hur energieffektivisering kan göras utan att inomhusmiljön försämras.

Enligt Miljöhälsorapport 2009 tyder en samlad riskvärdering på att luftvägsproblem och astmabesvär ökar med 30–50 procent om man bor i hus med fukt- och mögelskador. För flera allergisymtom är riskökningen ännu högre. Fuktskador och mögel i byggnader kan innebära hälsorisker. Krav på kunskap om hur en god inomhusmiljö uppnås i samband med energieffektiviseringsåtgärder måste ställas i föreskrifterna om stödet.

Energieffektivisering innebär i sig ofta en vinst på lång sikt och om det dessutom finns ett investeringsstöd att söka ökar motivationen att göra åtgärderna ur en ekonomisk synvinkel – men det finns inte automatiskt en motivation att samtidigt se till att en god inomhusmiljö behålls. Särskilt inte om kunskapen om hur god inomhusmiljö kan kombineras med energieffektivisering brister, som den nog gör rätt ofta. Om detta inte tas med under förutsättningarna för stödet och som ett krav vid redovisningen av energieffektiviseringen riskerar inomhusmiljön bli sämre (jämför brister som uppstod i samband med energikrisen på 1970-talet) och astma, luftvägsbesvär och allergi riskerar öka ytterligare.

Enligt Boverkets rapport "Tillståndet i den byggda miljön" är det 50 procent av flerbostadshusen som understiger riktvärdet på en halv luftomsättning per timme. Äldre bostäder var ofta otäta, och den faktiska luftväxlingen gav därför ofta mer luft än minimikravet/riktvärdet. Professor Jan Sundell har visat att luftväxlingen i bostäder har sjunkit väsentligt under

1900- talets senare hälft, och sätter detta i direkt samband med ökningen av astma och allergier och energihushållning. Även den så kallade Värmlandsstudien visar ett sådant samband. Ventilationsflödena för bostäder är alltså redan idag i underkant för att klara fuktbelastning och emissioner, och nu ökar kraven på byggnaders täthet. Risken är därmed att luftflödena ytterligare försämras, och att vi får hälso- och byggnadstekniska problem i framtiden. Vi befarar därför att dagens minimikrav kan leda till ett försämrat inomhusklimat.

Vi vet att man kan energieffektivisera och samtidigt förbättra inomhusklimatet vilket även kan leda till förbättrad folkhälsa. Ett exempel är balanserad ventilation med återvinning (FTX), men då krävs rätt kunskap både hos dem som beslutar om och utför åtgärderna. Dessutom är också viktigt att man vid varje fönsterbyte och tilläggsisolering av fasad ser över ventilationsflödena.

Till konsekvensutredning, REN 1:

Övrigt, jämställdhet, barn samt personer med funktionsnedsättning:

En god inomhusmiljö av stor betydelse för att må bra, särskilt för personer med astma, allergi och annan överkänslighet som är känsligare än andra. Allergisjukdom kan utgöra en funktionsnedsättning som är dold för omgivningen, vilket innebär att det kan vara svårt att få förståelse och gehör för åtgärder, t ex i inomhusmiljön. *Eftersom krav på en god inomhusmiljö inte är med, varken som en förutsättning för att få det ekonomiska stödet för renovering och energieffektivisering eller i redovisningen riskerar inomhusmiljön bli sämre efter energieffektiviseringen i bostäderna. Kunskap om riskerna ofta saknas hos dem som beslutar om och utför arbetena och det saknas motivation ur ekonomisk synvinkel att skapa en god inomhusmiljö om inga krav ställs då stödet ges. Energieffektivisering som utförs fel kan medföra negativa effekter på inomhusmiljön som fuktskador, mikrobiell tillväxt och dålig luftomsättning.*

Bakgrund

Astma- och Allergiförbundet är en intresseorganisation som tillvaratar intressen för personer med allergisjukdomar. Organisationen har idag ca 20 000 medlemmar och ingår i Handikappförbunden. Allergi och annan överkänslighet har ökat under de senaste decennierna och tillhör numera våra mest utbredda kroniska sjukdomar. 13 procent av alla barn och 20 procent av alla vuxna har allergisnuva. Ungefär vart tredje barn har en pågående allergisjukdom och ca 9% av barnen har läkardiagnosticerad astma, vilket är en ökning med 50% sedan 2003 då andelen var 6%. Minst 25% av den vuxna befolkningen har pågående allergisjukdom och 10% av den vuxna befolkningen har astma.

I en rad studier har man kunnat visa att personer som bor i byggnader som upplevs som fuktiga, är drabbade av diverse luftvägsbesvär i ökad utsträckning. Dessa observationer har även kunnat bekräftas med objektiva mätmetoder.



Maritha Sedvallson
ordförande
Astma- och Allergiförbundet

- 1) Rapport 2/2015 Astma- och Allergiprevention för nyanlända anhöriginvandrare, ALPIN;
http://ammuppsala.se/sites/default/files/rapporter/2015/ammuppsala_rapport2.pdf